

Перелік питань для підготовки студентів до підсумкового модульного контролю з судової медицини, медичного права України

Спеціальності:

7.12010001– «Лікувальна справа»

7.12010003 – «Медико-профілактична справа»

1. Судова медицина як наука. Судово-медична експертиза. Експерт, судово-медичний експерт, лікар-експерт.
2. Внесок видатних вчених: професорів Мінакова П.А., Громова С.О., Бокаріуса М.С., Райського М.І., Оболонського М.О., Попова М.В., Сапожникова Ю.С., Концевич І.О., Рубіжанського А.Ф., Фаддєєва А.М. в розвиток судової медицини.
3. Організація судово-медичної служби в Україні. Структура бюро судово-медичної експертизи. Функції його підрозділів.
4. Права, обов'язки та відповідальність судово-медичного експерта та лікаря-експерта при виконанні ним експертних функцій. Гарантії незалежності експерта.
5. Об'єкти та види судово-медичних експертиз. Організація проведення судово-медичних експертиз та досліджень: їх призначення, документація та її складові.
6. Трупні, які підлягають судово-медичному розтину. Судово-медичний та патологоанатомічний розтин, їх особливості.
7. Поняття «смерть». Судово-медична класифікація смерті. Визначення категорії, виду та роду смерті. Роль судово-медичного експерта у встановленні роду насильницької смерті.
8. Поняття про танатологію.
9. Патолофізіологія процесу вмирання. Термінальний стан. Гостра та агональна смерть.
10. Клінічна та біологічна смерть, їх діагностика. Уявна смерть.
11. Трупні плями та їх судово-медичне значення.
12. Трупне залякання, теорії його виникнення. Судово-медичне значення.
13. Трупне охолодження та трूपне висихання. Судово-медичне значення.
14. Аутоліз та його прояви у внутрішніх органах.
15. Трупне гниття: механізм розвитку, прояви.
16. Ентомофауна трупа та її судово-медичне значення.
17. Пізні трूपні явища. Природна та штучна консервація трупа. Судово-медичне значення.
18. Загальні правила, порядок та етапи судово-медичного розтину трупа. Документація. Лікарське свідчення про смерть.
19. Судово-медичні критерії визначення давності настання смерті: за трूपними ознаками, суправітальними реакціями та результатами лабораторних досліджень.
20. Роль лікаря-спеціаліста в галузі судово-медичної експертизи під час огляду трупа на місці його виявлення. Фази огляду місця події.
21. Нагла (раптова) смерть. Визначення, медико-соціальне значення. Фактори ризику.
22. Раптова смерть від серцево-судинних захворювань. Гостра та хронічна ішемічна хвороба серця.
23. Раптова смерть від захворювань органів дихальної системи.
24. Раптова смерть від захворювань органів ЦНС та інфекційних захворювань.
25. Особливості судово-медичного дослідження трупа новонародженого. Дітовбивство.
26. Встановлення новонародженості, доношеності, зрілості, живонародженості та життєздатності плоду.
27. Експертиза живих осіб: приводи призначення, особливості проведення та документація.
28. Юридична класифікація та експертні критерії тяжкості тілесних ушкоджень.
29. Тяжкі тілесні ушкодження, їх ознаки, особливості проведення експертизи.
30. Тяжкі тілесні ушкодження за ознакою небезпеки для життя.
31. Судово-медична експертиза статевих злочинів.
32. Судово-медична експертиза спірних статевих станів.

33. Судово-медична експертиза стану здоров'я: агравація, симуляція, дисимуляція, штучні та удавані хвороби, самокалічення членів.
34. Судово-медична експертиза визначення віку.
35. Поняття «травма». Фактори зовнішнього середовища, які діють на організм. Класифікація ушкоджень. Анатомічні та функціональні ушкодження. Травматизм та його види. Особливості опису ушкоджень шкіри.
36. Ушкодження тупими предметами, їх класифікація, механізм дії.
37. Садно, його судово-медичне значення.
38. Синець, його судово-медичне значення.
39. Забита рана, її судово-медичне значення.
40. Переломи плоских та трубчастих кісток, які виникли від дії тупих твердих предметів.
41. Особливості ушкоджень при падінні з висоти власного росту (на площині) та при падінні тіла з висоти.
42. Особливості ушкоджень при рейковій травмі.
43. Автотравма, класифікація. Особливості ушкоджень при зіткненні автомобіля з пішоходом.
44. Різана, колота рана, їх особливості, пов'язані з родом насильницької смерті.
45. Колото-різана рана. Рубана рана.
46. Основні причини смерті від дії тупих твердих та гострих предметів, їх обґрунтування.
47. Класифікація ручної стрілецької зброї. Устрій бойового та мисливського патронів, механізм пострілу. Додаткові фактори пострілу.
48. Механізм дії кулі на тіло людини залежно від кінетичної енергії. Гідродинамічна дія.
49. Ознаки пострілу впритул. Ознаки самогубства з застосуванням вогнепальної зброї.
50. Ознаки пострілу з близької та неблизької відстані.
51. Визначення дистанції пострілу.
52. Особливості кульових ушкоджень плоских та трубчастих кісток. Визначення послідовності пострілів.
53. Асфіксія, визначення поняття, класифікація видів, життєвий перебіг. Стадії повернення до життя з асфіктичного стану.
54. Загальноасфіктичні ознаки, їх судово-медичне значення.
55. Повішення та його діагностичні ознаки.
56. Задушення петлею.
57. Задушення руками.
58. Закриття отворів рота і носа.
59. Смерть від механічної асфіксії в результаті попадання сторонніх предметів і блювотних мас у дихальні шляхи.
60. Стискання грудей і живота.
61. Судово-медична діагностика смерті від утоплення.
62. Місцева дія на організм високої температури. Опіки шкіри від дії різних термічних факторів. Особливості дослідження обгорілих трупів. Ознаки життєвості потрапляння тіла у вогонь.
63. Загальна дія на організм високої температури. Перегрівання. Сонячний удар.
64. Місцева дія холоду. Обмороження.
65. Загальна дія холоду. Смерть від переохолодження. Особливості дослідження замерзлих трупів.
66. Смерть від дії технічного струму. Механізм дії на організм людини. Петлі току. Судово-медична діагностика електроміток.
67. Ушкодження атмосферною електрикою.
68. Судово-медична експертиза дії іонізуючого випромінювання.
69. Місцева та загальна дії іонізуючого випромінювання. Обґрунтування причини смерті.
70. Судово-медична експертиза дії різко зміненого тиску. Баротравма.
71. Поняття «отрута». Умови дії отрут. Класифікація отрут і отруєнь. Правила вилучення внутрішніх органів для судово-токсикологічного дослідження.
72. Отруєння корозивними отрутами.

73. Деструктивні отрути. Отруєння органічними та неорганічними сполуками ртуті.
74. Отруєння миш'яком.
75. Отруєння ртуттю.
76. Отруєння фосфором.
77. Функціональні отрути. Класифікація, особливості діагностики причини смерті.
78. Отруєння етиловим спиртом.
79. Отруєння грибами.
80. Отруєння харчовими токсинами.

Медичне право України

1. Дайте визначення держави та розкрийте її ознаки.
2. Визначте функції держави та дайте їх класифікацію.
3. Назвати та дати характеристику соціальним нормам, які регулюють суспільні відносини у сфері медичної діяльності.
4. У чому сутність правореалізації?
5. Назвати та пояснити сутність стадій правового регулювання.
6. З чим пов'язана актуальність розгляду ятрогеній у рамках медичного права?
7. Дайте визначення ятрогенії, наведіть приклади ятрогеній, викликаних правильними та неправильними медичними діями.
8. Назвіть об'єктивні і суб'єктивні чинники виникнення ятрогеній.
9. Приведіть критерії правомірності ятрогеній.
10. Дайте визначення лікарської етики і деонтології у загальній структурі соціального регулювання медичної діяльності.
11. Охарактеризуйте загальну структуру і дайте визначення прав людини у сфері медичної діяльності.
12. Дайте визначення суб'єктивного права людини в сфері медичної діяльності. Які існують види правових статусів у сфері медичної діяльності?
13. Наведіть класифікацію прав людини у сфері медичної діяльності.
14. Дайте визначення лікарської таємниці й обґрунтуйте правомірність уживання такого поняття.
15. Що таке медична інформація?
16. Назвіть основні суб'єкти збереження лікарської таємниці.
17. Що відноситься до об'єктів лікарської таємниці?
18. Наведіть й охарактеризуйте випадки правомірного розголошення лікарської таємниці.
19. Дайте визначення поняття «пацієнт» і перерахуйте права пацієнтів за законодавством України.
20. Охарактеризуйте право пацієнта на чуйне ставлення, на дії і помисли, що ґрунтуються на принципах загальнолюдської моралі, з боку медичних і фармацевтичних працівників і право на вибір лікаря і лікувально-профілактичного закладу.
21. Проаналізуйте права пацієнта на збереження лікарської таємниці, інформовану добровільну згоду і відмову від медичного втручання.
22. Охарактеризуйте право пацієнта на відшкодування шкоди у разі заподіяння її здоров'ю при наданні медичної допомоги.
23. Дайте визначення та охарактеризуйте юридичну відповідальність медичного працівника за професійне правопорушення.
24. Які існують види відповідальності лікарів за вчинені правопорушення?
25. Що слід розуміти під професійним медичним злочином?
26. Дайте характеристику крайньої необхідності як обставини, що виключає злочинність діяння у сфері медичної діяльності.
27. Дайте характеристику обґрунтованому ризику як обставині, що виключає злочинність діяння у сфері медичної діяльності.

28. Наведіть класифікацію та назвіть види злочинів, за які медичні працівники можуть бути притягнені до кримінальної відповідальності.
29. Які існують різновиди шкоди як результату протиправного медичного втручання? Дайте їх характеристику.
30. Що таке моральна шкода? Назвіть принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності.
31. Дайте визначення та охарактеризуйте адміністративну відповідальність медичних працівників. Назвіть адміністративні правопорушення, які найбільш важливі в контексті медичної діяльності.
32. Дайте визначення та охарактеризуйте дисциплінарну відповідальність медичних працівників. У чому полягають основні принципи накладення дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності?
33. Дайте визначення і назвіть види дефектів надання медичної допомоги.
34. Дайте визначення лікарських помилок і назвіть об'єктивні і суб'єктивні чинники, що знаходяться в їх основі.
35. Дайте визначення і охарактеризуйте нещасний випадок у медичній діяльності. Приведіть найбільш типові приклади нещасних випадку в медичній практиці.
36. Охарактеризуйте проведення експертизи дефектів надання медичної допомоги.
37. У чому полягає загальна послідовність дій при розборі дефектів надання медичної допомоги?
38. Назвіть загальні питання, які повинні з'ясуватися в більшості випадків дефектів надання медичної допомоги.
39. Дайте визначення поняття предмету медичного права. Що розуміють під медичною діяльністю?
40. Дайте визначення медичного права. Що таке медичне правовідносини? Які основні види медичних правовідносин Ви знаєте?
41. Які бувають групи суб'єктів медичних правовідносин? Яким умовам повинні відповідати пацієнт і медична установа, щоб вважатися суб'єктами медичних правовідносин?
42. Дайте визначення і охарактеризуйте поняття юридичного факту у сфері надання медичної допомоги.
43. Професійно-посадові правопорушення медичних працівників.
44. Правова поведінка.
45. Правовідносини в сфері охорони здоров'я: поняття та склад. Об'єкти правовідносин в сфері охорони здоров'я.
46. Поняття медичної допомоги та її види за законодавством України.
47. Особисті немайнові права: поняття, види, зміст. Одержання медичної допомоги в контексті реалізації права на життя.
48. Евтаназія: правовий та моральний аспект.
49. Право людини на здоров'я, охорону здоров'я.
50. Право людини на особисту недоторканість, свободу та гідність.
51. Право на інформацію щодо стану свого здоров'я.
52. Право на таємницю щодо стану свого здоров'я.
53. Юридична оцінка несприятливих результатів лікування хворих. Лікарські помилки.
54. Юридична оцінка несприятливих результатів лікування хворих. Нещасні випадки.
55. Ятрогенна патологія: визначення, актуальність і основні причини виникнення ятрогеній; класифікація ятрогеній, місце ятрогенної патології в структурі несприятливих результатів медичних втручань.
56. Загальні питання юридичної відповідальності медичних працівників.
57. Цивільно-правова відповідальність лікувально-профілактичних закладів.
58. Адміністративна відповідальність медичних працівників.
59. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
60. Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів.
61. Поняття та види посадового злочину. Поняття та ознаки посадової особи у сфері охорони здоров'я.
62. Зловживання посадою. Хабарництво. Отримання незаконної винагороди.

63. Службова фальсифікація. Халатність.